

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

16. februar 2011 • J.nr.: NMK-510-00083 (tidl. NKN-131-00606) • Ref.: AUP

AFGØRELSE

i sag om Bornholms Regionkommune, dispensation fra § 3 til jordarbejder ved Strandlunden Camping, matr. 123e Østerlars, Melstedvej 33-35, Gudhjem,

efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver Bornholm Kommunes dispensation af 7. september 2010 til terrænregulering, jordpåfyldning, opsætning af elstandere og udsåning af græsblanding på beskyttet overdrev på matr.nr. 123e Østerlarsker på adressen Melstedvej 33-35.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i Lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 5 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling Bornholm har i klagen anført, at servicebygningen, som er tilladt nedrevet, er placeret udenfor det beskyttede overdrevsområde. Miljøcenter Roskilde har således ikke givet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 – strandbeskyttelseslinjen - til jordpåfyldningen af det beskyttede overdrev. Klager finder ikke der er grundlag for at anfægte at området har overdrevskarakter, idet sammenligning af luftfotos viser lysåbne arealer med forskelligartet vegetation og klipper, og idet overdrevsarter i mange år findes i bunden af krat. Afgørelsen bør derfor omgøres.

Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet ved skrivelse af 26. september 2010. Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse i sagen efter de hidtil gældende regler².

¹ Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer.

² Jf. § 28, stk. 5, i lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love og § 3, stk. 2 i lov nr. 1608 af 22. december 2010 om ændring af lov om Natur- og

Sagens oplysninger

Der er sket terrænregulering, jordpåfyldning, opsætning af elstandere og udsåning af græsblanding på ca. 0,3 ha af et større beskyttet overdrev på ca. 3 ha. Indgrebet er sket på et areal tilhørende den tidligere Strandlunden Familiecamping, som i begyndelsen af 2010 er overtaget af nabocampingpladsen Sannes Camping.

Arealet er vejledende registeret som beskyttet naturtype af Bornholm Amt efter 1992, hvor overdrev blev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Danmarks Naturfredningsforening har den 19. maj 2010 anmeldt forholdet til Bornholm Kommune samt til Politiet. Anmeldelsen indeholder en række fotos. Bornholm Kommune har ligeledes sendt anmeldelsen til Miljøcenter Roskilde

Kommunen har den 12. juni 2010 besigtiget arealet. Kommunen har mellem de jorddækkede områder registeret en fin overdrevsvegetation med bl.a. Tjære-Nellike, Nikkende Limurt, Alm. Hvene, Rødknæ, Håret Høgeurt, Rød Svingel og Prikbladet Perikon.

Kommunen har den 24. juni 2010 varslet påbud om retablering af overdrevet og orienteret om muligheden for at søge om dispensation. Kommunen har samtidig anmodet om ejerens bemærkninger. Retableringen skal efter kommunens varsel foregå ved, at det tilførte jord fjernes, mens el-standere ville kunne blive stående.

Ejerens advokat har herefter anmodet om en fælles besigtigelse af området, hvilket blev gennemført den 16. august 2010. Ansøgeren oplyser på besigtigelsen, at der forud for indgrebet er rettet henvendelse til kommunen. Kommunen har ikke direkte i en mail oplyst, at der er beskyttet overdrev på arealet. Dog viser mailens vedhæftede kort en skravering for overdrev på arealet. Ejeren oplyser videre, at der er indhentet tilladelse fra Miljøcenter Roskilde til at nedrive en servicebygning og afrette med jord indenfor strandbeskyttelseslinjen. Ejeren har lagt jorden i terrasser og mener, at dette samtidig er indenfor det beskyttede overdrev. Ligeledes er et affaldsområde med glasskår blevet dækket med 20 cm jord. Dette er området bag det nye stendige. Der er end videre fældet mange træer og rødder trukket op. Disse områder er dækket med jord. Ejeren anfægter, at området kan have opfyldt betingelserne for at være et beskyttet overdrev.

Ejeren har herefter ansøgt om dispensation til lovliggørelse af det gennemførte projekt.

Kommunen har den 7. september 2010 meddelt dispensation til jordpåfyldning, terrænregulering, opsætning af elstandere og såning af græs på overdrev. Der er vilkår om, at der ikke i fremtiden må ske jordarbejde eller udsås græs på området. Kommunen har som særlig begrundelse anført, at ud fra besigtigelserne vurderes, at kvaliteten af overdrevet inden ændringerne har været lav som følge af tilgroning, placeringen af servicebygningen og benyttelsen som campingplads. Rydningen af træer forventes at have en positiv effekt på overdrevsarterne.

Kommunen har ikke haft bemærkninger til klagen. Kommunen har dog telefonisk oplyst, at det er korrekt, at servicebygningen ligger udenfor det beskyttede område, men at der har været tvivl om dette under sagsbehandlingen.

Miljøcenter Roskilde den 13. december 2010 varslet, at jordpåfyldningen, terrænreguleringen og el-stander indenfor strandbeskyttelseslinjen påbydes fjernet.

Ansøgers advokat har gjort gældende, at ansøger har været i god tro med hensyn til det udførte arbejde, idet ansøgers arkitekt forud for indgrebet rettede henvendelse til kommunen for at få oplyst, hvilke bestemmelser campingpladsen var omfattet af. I kommunens besvarelse af 17. september 2009 er der ikke nævnt, at der er beskyttet overdrev på campingpladsen. Dog fremgår overdrevet af besvarelsens bilag som et grønskraveret område.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har deltaget Natur- og Miljøklagenævnets 10 medlemmer i den læge sammensætning: Anne-Marie Rasmussen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Herman, Per Larsen, Marion Pedersen, Poul Søgaard, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, nr. 4, må der ikke foretages ændringer i tilstanden af biologiske overdrev, når sådan naturtype enkeltvis eller sammen med andre naturtyper er større end 2.500 m².

Biologiske overdrev findes på veldrænede, vedvarende tørbundsarealer med lysåben urtevegetation uden anden kulturpåvirkning end græsning eller slåning. Overdrev findes ofte på stærkt kuperede arealer som skrænter langs kysten eller langs ådale. De kan dog også findes på jævnt terræn. Såfremt arealet tidligere har været dyrket intensivt, skal den intensive drift – med omlægning og intensiv anvendelse af gødning, pesticider og evt. kalkning – være opgivet for mindst 30-50 år siden for, at der kan være udviklet et biologisk overdrev, jf. bemærkningerne til lov om ændring af naturbeskyttelsesloven.

Vegetationen på et overdrev er i reglen tæt og danner en sammenhængende grønsvær. Der er mange typiske blomsterplanter og græsser, og forekomsten af arter er i høj grad afhængig af jordbunden og den geografiske placering. Et biologisk overdrev kan således rumme mange typiske arter, eller være domineret af enkelte typiske overdrevsarter. Der kan endvidere findes et naturligt islæt af træer og buske, som tåler nogen græsning, f.eks. tjørn og rose.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, kan der i særlige tilfælde meddeles dispensation fra forbuddet i § 3.

Det følger af bemærkningerne til naturbeskyttelsesloven, at der skal foreligge særlige omstændigheder, før der kan meddeles dispensation til foranstaltninger, som ændrer tilstanden i de beskyttede naturtyper, når ændringerne er væsentlige eller i strid med ønsket om at opretholde de pågældende naturtyper som sådanne, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig til at begrunde en dispensation. Der må, for at et indgreb i områdets tilstand eventuelt kan accepteres, tillige være tale om et område, som ud fra naturbeskyttelseshensyn vurderes som uden særlig interesse, eller om et indgreb, der i sig selv ikke skønnes at

medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området. Derudover forudsættes det, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttelsen i området.

Henvendelsen fra ansøgers arkitekt til kommunen kan nærmest sidestilles med en forespørgsel efter § 8 i bekendtgørelse om beskyttede naturtyper af 20. november 2006. Det fremgår af § 8, stk. 1 og 2:

§ 8. Kommunalbestyrelsen giver efter anmodning fra offentlige myndigheder, berørte ejere, brugere m.v. oplysning om, hvorvidt en bestemt foranstaltning, areal, sø eller vandløb er omfattet af beskyttelsesordningen. *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen skal besvare en modtagen forespørgsel inden for 4 uger. Har vedkommende ejer m.v. ikke modtaget svar inden udløbet af den i 1.pkt. nævnte frist, kan ændringen gennemføres uden dispensation.

Kommunen har i besvarelsen ikke givet en fyldestgørende oplysning om, at der er overdrev på arealet. Besvarelsen er givet på et tidspunkt, hvor begge parter er bekendt med, at der skal ansøges om flere ændringer på campingpladsen.

En terrænregulering og opsætning af el-standere på det pågældende areal kræver under alle omstændigheder en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 – strandbeskyttelseslinjen – hvilket skulle have indgået i forretningsplanen/ansøgningen til Miljøcenter Roskilde.

Samme forretningsplan/ansøgning er indsendt til Bornholm Kommune. Hvis terrænændringen og opsætningen af el-standere havde indgået i ansøgningen, ville Bornholm Kommune have haft mulighed for konkret at vurdere, om terrænreguleringen krævede en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 for ud for indgrebet.

Natur- og Miljøklagenævnet finder samlet set ikke, at ansøger kan have været i en god tro, som kan begrunde en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Det må endvidere lægges til grund, at Miljøcenter Roskilde ikke har givet dispensation til jordpåfyldning indenfor det beskyttede biologiske overdrev, idet de nedrevne servicebygninger ligger i en afstand af henholdsvis ca. 5 m og 20 m fra overdrevet.

Det fremgår videre af luftfoto fra 2010, at der er anlagt en vej på det beskyttede overdrev, og at der har været udlagt plastik på en del af overdrevet.

På fotos taget af klager fremgår det, at der er en Gøgeurt sp. umiddelbart nedenfor en af de anlagte terrasser. Gøgeurt er en fredet orkide i Danmark, som ikke må fjernes.

Natur- og Miljøklagenævnet finder ikke, at de af kommunen registrerede plantearter på "holmene", samt forekomsten af Gøgeurt i mellem områderne med jordpåfyldning indikere, at overdrevet har haft en lav naturværdi. Nævnet finder ikke det forhold, at et naturareal har en lav naturværdi, i sig selv kan begrunde en dispensation til ændring af naturarealet.

Natur- og Miljøklagenævnet finder videre ikke, at der foreligger en særlig begrundelse for jordpåfyldning, anlæggelse af terrasser og opsætning af elstandere, da dette alene kan have som formål at

muliggør teltslagning af større telte og muligvis campingvogne, som vil øge den fremtidige belastning af overdrevet i forhold til teltslagning med små telte. Ligeledes vil jordpåfyldningen og udsåning af græsblendingen dække overdrevsvegetationen, og give næringsstof til overdrevet, hvilket kan udkonkurrere overdrevsvegetationen. Den tilførte jord og den anlagte vej bør derfor fjernes.

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver Bornholm Kommunes dispensation af 7. september 2010 til terrænregulering, jordpåfyldning, opsætning af elstandere og udsåning af græsblending på beskyttet overdrev på matr.nr. 123e Østerlarsker på adressen Melstedvej 33-35.

På nævnets vegne

Anna-Grethe Underlien Pedersen
Sagsbehandler

Afgørelsen er sendt pr. brev til:

Danmarks Naturfredningsforenings lok. Afd. Bornholm
v. Jørgen Batzbach
Søborgstræde 5
3700 Rønne

Allan Beyer
Melstedvej 39
3760 Gudhjem

og pr. e-mail til:

Bornholm Kommune (J.nr. 01.05.08K03-0006), TeknikogMiljoe@brk.dk;

Louise.Lyng.Bojesen@brk.dk

Miljøcenter Roskilde (ros-410-01274), post@ros.mim.dk; olvkr@ros.mim.dk

Sundhuset Advokater, v. Mogens N. Lund (J.nr. 66-069245/MNL/AGS), ags@sundhuset.dk;

mnl@sundhuset.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk